

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum Episcopus possit ad religionem transire? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

tate præcellat. Vnde Gregorius dicit in Pastoralis *, p. 2. c. 1. *in prin.*
 Tantum debet actionem populi, actio transcendere præsulis, quantum distare solet à grege vita pastoris. Non autem sibi imputandum est, si ante prælationem excellentior non fuit, ut ex hoc debeat vilissimus reputari.

Ad tertium dicendum, quod sicut dicitur primæ ad Corinthios duodecimo, Divisiones gratiarum & ministracionum & operationum sunt. Vnde nihil prohibet aliquem esse magis idoneum ad officium regiminis, qui tamen non excellit in gratia sanctitatis. Secus autem est in regimine naturalis ordinis, in quo id quod est superius ordine naturæ, ex hoc ipso habet maiorem idoneitatem ad hoc quod inferiora disponat.

ARTIC. IV.

Virum episcopus possit licitè curam episcopalem deservere, ut ad religionem se transferat?

879

Ad quartum sic proceditur. Viderur, quod episcopus non possit licitè curam episcopalem deservere, ut ad religionem se transferat. Nulli enim licet de statu perfectiori ad minus perfectum statum transire. Hoc enim est retro respicere: quod est damnable, secundum Domini sententiam, dicentis Lucæ nono, Nemo mittens manū ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei. Sed status episcopalis est perfectior, quam status religionis, ut supra habitum est *. Ergo sicut non licet de statu religionis redire ad seculum, ita non licet de statu episcopali ad religionem transire.

super q. 184. a. 6. cor. 5. Et inf. q. 189 ar. 7. cor. qu. 187. ar. 1.

¶ 2 Præterea, Ordo gratiæ est decentior, quam ordo naturæ. Sed secundum naturam non movetur idem ad contraria: puta, si lapis naturaliter deorsum movetur, non potest naturaliter à deorsum redire in sursum. Sed secundum ordinem gratiæ licet transire de statu religionis ad statum episcopalem. Ergo non licet è conuerso de statu episcopali redire ad statum religionis.

¶ 3 Præ-

¶ 3. Præterea, Nihil in operibus gratiæ debere esse otiosum. Sed ille qui est semel in episcopum consecratus, perpetuo retinet spirituales potestates conferendi ordines, & alia huiusmodi faciendi, quæ ad episcopale officium pertinent: quæ quidem potestas otiosa remanere videtur in eo qui curam episcopalem dimittit. Ergo videtur quod episcopus non possit curam episcopalem dimittere, & ad religionem transire.

SED contra, Nullus cogitur ad id quod est secundum se illicitum. Sed illi qui petunt cessionem a cura episcopali, ad cedendum compelluntur: ut patet extra *, de renuntiatione, capitulo, Quidam. Ergo videtur, quod deserere curam episcopalem, non sit illicitum.

*in lib. 1.
decret. ii.
9 & 12.
quidam.*

RESPONDEO dicendum, quod perfectio episcopalis status in hoc consistit, quod aliquis ex divina dilectione se obligat ad hoc quod saluti proximorum insistant. Et ideo tamdiu obligatur ad hoc, quod curam pastoralem retineat, quamdiu potest subditis sibi commissis proficere ad salutem: quam quidem negligere non debet, neque propter divinæ contemplationis quietem (cùm Apostolus propter necessitatem subditorum, etiam à contemplatione futuræ vitæ se differri patienter toleraret, secundum illud ad Philippenses primo, Ecce, quid eligam ignoro. Coardior autem è duobus, desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo, multo magis melius: permanere autem in carne necessarium est propter vos, & hoc confidens scio, quia manebo): neque propter quæcumque adversa vitanda vel lucra conquirenda: quia sicut dicitur Ioannis 10. Bonus pastor ponit animam suam pro ovibus suis. Contingit tamen quandoque quod episcopus impeditur procurare subditorum salutem multipliciter. Quandoque quidem propter defectum proprium, vel conscientiam, sicut si sit homicida vel simoniacus: vel etiam corporis, puta si sit senex vel infirmus: vel etiam scientiæ, quæ sufficiat ad curam

regi-

regiminis : vel etiam irregularitatis, puta si sit bigamus . Quandoque autem propter defectum subditorum, in quibus non potest proficere . Vnde Gregorius * dicit in secundo dial. Ibi æquanimiter portandi sunt mali, vbi inueniuntur aliqui, qui adiuuentur boni . Vbi autem omnino fructus de bonis deest, fit aliquando de malis labor superuacuuus . Vnde sæpe agitur in animo perfectorum, quod cum laborem suum sine fructu esse considerant, in loco alio ad laborem cum fructu migrant . Quandoque autem contingit ex parte aliorum, puta, cum de prælatione illius personæ scandalum suscitatur . Nam vt Apostolus dicit 1. ad Corinth. 8. Si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo carnes in æternum. Dum tamen scandalum non oriatur ex malitia aliquorum volentium fidem aut iustitiam ecclesiæ conculcare . Propter huiusmodi enim scandalum non est cura pastoralis dimittenda, secundum illud Matth. 15. Sinite illos, (scilicet qui scandalizabantur de veritate doctrinæ Christi) cæci sunt, & duces cæcorum. Oportet tamè quod sicut curam regiminis assumit aliquis per providentiam superioris prælati, ita etiam per eius auctoritatem ex causis prædictis, deserat susce-
ptam. Vnde extra de renuntiatione dicit Innocentius Tertius *, Si pennas habeas, quibus satagas in solitudinem auolare, ita tamen strictæ sunt nexibus præceptorum, vt liberum non habeas absque nostra permissione, volatum . Soli enim Papa licet dispensare in voto perpetuo, quo quis se ad curam subditorum abstrinxit, episcopatum suscipiens .

Ad primum ergo dicendum, quod perfectio religiosorum, & episcoporum, secundum diuersa attenditur . Nam ad perfectionem religionis pertinet studium, quod quis adhibet ad propriam salutem . Ad perfectionem autem episcopalis status pertinet adhibere studium ad proximorum salutem . Et ideo quamdiu potest esse aliquis utilis proximorum salutem, retrocederet, si ad statum religionis vellet transire

6.3. a mo. illius .

in det. li. 1. tit. 9 c. 10. in fin. incipit hoc c. nisi cum pridem .

*in decr
l. i. tit. 9
c. 10. nisi
cum pri-
dem, de-
clinando
ad fin.*

fire, vt solum suæ salutis insisteret, qui se obligauit ad hoc quòd non solum suam salutem, sed etiam aliorum procuraret. Vnde Innocentius Tertius dicit in Decretali prædicta, quòd facilius indulgetur, vt monachus ad præfulatum ascendat, quam præful ad monachatum descendat: sed si salutem aliorum procurare non possit, conueniens est vt suæ salutis intendat.

Ad secundum dicendum, quòd propter nullum impedimentum debet homo prætermittere studium suæ salutis: quod pertinet ad religionis statum. Potest autem esse aliquòd impedimentum procurandæ salutis alienæ: & idèd monachus potest ad statum episcopatus assumi, in quo etiam suæ salutis curam agere potest. Potest etiam episcopus, si impedimentum alienæ salutis procurandæ interueniat, ad religionem transire, & impedimento cessante potest iterato ad episcopatum assumi, puta per correctionem subditorum, vel per sedationem scandali, vel per curationem infirmitatis, aut depulsa ignorantia per instructionem sufficientem; vel etiam si simoniacè sit promotus eo ignorante, si se ad regularem vitam episcopatu dimisso transtulerit, poterit iterato ad alium episcopatum promoueri. Si verò aliquis propter culpam sit ab episcopatu depositus, & in monasterium detrusus ad pœnitentiam peragendam, non potest iterato ad episcopatum reuocari. Vnde dicitur septima quæstione prima, Præcipit sancta synodus, vt quicumque de pontificali dignitate ad monachorum vitam, & pœnitentiæ descendente locum, nequaquam ad pontificatum resurgat.

*7. q. 1. c.
ho: ne-
quaquã.*

Ad tertium dicendum, quòd etiam in rebus naturalibus, propter impedimentum superueniens potentia remanet absque actu, sicut propter infirmitatem oculi cessat actus visionis. Et ita etiam non est inconueniens, si propter exterius impedimentum superueniens, potestas episcopalis remaneat absque actu.